

TANTÁRGY ADATLAPJA

Gazdaságantropológia

Egyetemi tanév: 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociális Munkásképző Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4 Szakterület	Szociológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Antropológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve			Gazdaságantropológia				A tantárgy kódja		ALM3503				
2.2 Az előadásért felelős tanár neve					Dr. CSATA Zsombor egyetemi docens								
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve					Dr. CSATA Zsombor egyetemi docens								
2.4 Tanulmányi év		III	2.5 Félév		5	2.6. Értékelés módja		Vizsga		2.7 Tantárgy típusa		Kötelező	

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					3
Más tevékenységek: adatgyűjtés					3
3.7 Egyéni munka össz-óraszama				69	
3.8 A félév össz-óraszama				125	
3.9 Kreditszám				5	

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	A „Bevezetés a szociológiába”, „Bevezetés a makroökonómiába” és a „Társadalomelméletek” c. tantárgyak során szerzett ismeretek segítenek a tárgy keretén belül tárgyalt tematikák alaposabb megértésében.

4.2 Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Számítógéppel és vetítővel felszerelt előadóterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Számítógéppel és vetítővel felszerelt szemináriumi terem

6.1 Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	Szociológiai kutatások megtervezése és kivitelezése (adatgyűjtés, feldolgozás) szervezetekben és közösségek körében, kultúra- és piackutatás stb. Adatállományok és adatrendszerek kezelése Társadalmi problémák vizsgálata, közpolitikai stratégiák és szociális politikák alkalmazása Társadalmi problémák és konfliktusok feltárása, elemzése (magyarázata), és megoldása közösségekben és szervezetekben. Szakmai tanácsadás és társadalmi integráció
Transzverzális kompetenciák	A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint a személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján; A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empátikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása; Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt; Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	C1. A hallgató/végzett hallgató ismeri, megfogalmazza és leírja azokat a fogalmakat, elméleteket és paradigmákat, amelyeket a társadalomkutatás során alkalmaznak az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, valamint elemzi ezek közötti kapcsolatokat és az alkalmazott módszertanokat a társadalmi struktúrák, folyamatok és dinamikák vizsgálatában. C2. A hallgató/végzett hallgató meghatározza, osztályozza és kiválasztja azokat a módszereket, technikákat és eljárásokat, amelyeket a társadalmi problémák kutatására és megoldására használnak.
Képességek	A1. A hallgató/végzett hallgató speciális szoftveralkalmazásokat és programokat használ a társadalmi, gazdasági és kulturális mutatókat tartalmazó adatbázisok kezelésére és az ezekhez kapcsolódó problémák megoldására. A2. A hallgató/végzett hallgató képes azonosítani a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez szükséges megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket.

Felelősség és önállóság	R1. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi diagnózisokat készíteni és értelmezni az egyéneket, csoportokat, közösségeket vagy szervezeteket érintő társadalmi problémák vonatkozásában. R2. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi, gazdasági és kulturális mutatókból felépített adatbázisokat kezelni speciális szoftveres eljárások és alkalmazások segítségével.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy célja az, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gazdaságszociológia alapfogalmaival, kategóriáival, a gazdasági élet szociológiai nézőpontú vizsgálatának legfontosabb kérdéseivel. További általános célkitűzések: a szaktudományhoz kapcsolható sajátos fogalomrendszer pontos, helyes és magabiztos használata, a gazdaság és a társadalom viszonyrendszerének helyes megítélése, a különféle gazdasági koordinációs formákkal szembeni objektív viszonyulásmód kialakítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A tantárgy célja, hogy a hallgató: - Képes legyen differenciálni a fontosabb gazdaságszociológiai paradigmák között; - Értelmezze adekvát módon a gazdaságszociológia fontosabb kategóriáit, használja pontosan és magabiztosan a diszciplína fogalmait; - Megismerje a gazdaság szociológiai „infrastruktúráját”, a gazdasági viselkedés nem gazdasági alapjait, motivációit; - Megértse a szociológiai értelmezés és elemzés módját sajátosságait és alkalmazni tudja néhány gazdasági jelenség kapcsán; - Megértse azokat a mechanizmusokat, melynek révén a társadalmi intézmények és folyamatok – az állam és a politikai hatalom, a szakmai szervezetek, a társadalmi kapcsolatok stb. – meghatározzák a gazdaság működését; - Megismerje a piacok működésének fontosabb szociológiai meghatározóit; - Képes legyen differenciálni a főbb gazdaságirányítási mechanizmusok között (piacok, hierarchiák, hálózatok) és megértse ezek működésének a sajátosságait,

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Globalizáció és kapitalizmus. A gazdasági fellendülés és hanyatlás okai a nyugati társadalmakban a II. világháború után.	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
2. A kapitalista piacgazdaság globalizációjának társadalmi következményei: gazdasági növekedés, a társadalmi egyenlőtlenségek erősödése.	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
3. A szocialista rendszer működésének jellegzetességei Kelet-Közép Európában.	• előadás, interaktív elemekkel	1 előadás

	• példákön keresztül történő szemléltetés	
4. A romániai szocializmus gazdaságtörténete.	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
5. A gazdaság átalakulása a posztiszocialista Romániában – privatizáció, protokapitalizmus, „kiágyazott” neoliberalizmus.	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
6. A gazdaság helyzete Romániában a 2008-as válság után	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
7. A gazdaság etnikai vonatkozásai a rendszerváltás utáni Erdélyben	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
8. A gazdaság szociológiai szemléletmódja 8.1. A gazdaságszociológia tárgya 8.2. Az emberi viselkedés ökonómiai megközelítése 8.3. A közgazdaságtan és a gazdaságszociológia viszonya	• előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
9. A gazdaságszociológia rövid eszmétörténete – Gazdaságszociológiai paradigmák	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
10. Hálózatok és társadalmi tőke 11.1. A társadalmi tőke fogalmának definíciója 10.2. A társadalmi tőke elméletei 10.3. Társadalmi hálózatok: elmélet vagy módszer? 10.4. Hálózatelemzési alapfogalmak	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
11. Bizalom, kockázat, elkötelezettség 11.1. A bizalom szerepe a gazdasági folyamatokban 11.2. Társadalmi csapdák és ezek elkerülési módzatai 11.3. A bizonytalanság kulturális és institucionalista elméletei 11.4. A társadalmi csapdák játékelméleti megoldásai	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
12. A gazdaság koordinációjának intézményei: piacok, hierarchiák, hálózatok 12.1. A pénz szociológiai értelmezése: speciális pénzek 12.2. A pénz társadalomtörténete 12.3. Klasszikus és kortárs szociológiai elméletek a pénzről 12.4. A pénzpiac átalakulása a poszkommunista társadalmakban	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás
13. Formális, informális és illegális gazdaság 13.1. az informális gazdaság főbb intézményei: a háztartás, informális gazdasági tevékenységek 13.2. illegális gazdaság 13.3. informális és illegális gazdaság Romániában	• előadás, interaktív elemekkel • példákön keresztül történő szemléltetés	1 előadás

14. A vállalkozások szociológiája 14.1. Karakterológiai elméletek 14.2. Közgazdaságtani elméletek 14.3. A vállalkozások szocio-kulturális megközelítése 14.4. Vállalkozások a poszt-kommunista társadalmakban	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
Kötelező irodalom Abraham, F. (2016). Romania since the Second World War: a political, social and economic history. Bloomsbury Publishing. 15. Fejezet, pp. 266-279 Balogh G. – Kovács M. (2001). A gazdaság társadalmi dimenziói. (Dimensiunile sociale ale economiei) Budapest: Osiris Ban, C. (2014). Dependenta și dezvoltare. Economia politică a capitalismului românesc, Editura Tact, Cluj-Napoca, 2014. Pp. 213-253. (utolsó fejezet: Epilog) Berend T. I. (2010). Két válság között: Európa átalakulása 1973–2010. Magyar Tudomány, 2010/10, pp. 1208-1214 Berend, T. I. (2008). Európa gazdasága a 20. században. MTA Történettudományi Intézete, Budapest. részlet a 4. fejezetből, pp. 154-163. Csata, Z. (2020). Gazdaság. In: Bárdi, N., Fábián, G., Horváth, I., Kiss, T., Kiss, D., Csata, Z., ... & Márton, J. (2020). Magyarok Romániában 1990-2015. Tanulmányok az erdélyi magyarságról (Vol. 1). Kriterion. Pp. 169-201. Gagy (2018) Románia társadalomtörténete 1918 és 1989 között. A kollektivizálás. Pp. 64-68. Ghodsee, K., & Orenstein, M. A. (2021). Taking stock of shock: Social consequences of the 1989 revolutions. Oxford University Press. Introduction. pp. 1-17. Granovetter M.-Swedberg R. (eds.). (1991) The Sociology of Economic Life. Oxford: Westview. Kornai, J. (1982). A hiány. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó., Pp. 582-585. Kornai, J. (2012). A szocialista rendszer. Kritikai politikai gazdaságtan. Pesti Kalligram Kft, Budapest. Pp. 255-261, 288-294, 313-318, 332-336. Lengyel Gy.-Szántó Z. (ed.). (1994) A gazdasági élet szociológiája. (Sociologia vieții economice) Budapest: Aula Lengyel Gy.-Szántó Z. (ed.). (1997) Gazdasági rendszerek és intézmények szociológiája. (Sociologia sistemelor și instituțiilor economice) Budapest: Aula Lengyel Gy.-Szántó Z. (ed.). (1998) Tőkefajták: A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája. (Ipuri de capital. Sociologia resurselor sociale și culturale) Budapest: Aula. Magyar, B., & Madlovics, B. (2021). The Anatomy of Post-Communist Regimes: A Conceptual Framework. Central European University Press. Introduction. pp. 1-25. Murgescu, B. (2010). România și Europa. Acumularea decalajelor economice (1500-2010), Iași: Polirom. Pp. 465-481. Nee V. - Brinton M. C. (eds.). (1998) The New Institutionalism in Sociology. New York: Russell Sage Foundation Pasti, V. (2006). Mărirea și decăderea capitalistilor români." In C. Zamfir and L. Stoica (szerk.) O nouă provocare: Dezvoltarea socială. Iași: Polirom. Pp. 71-89. illetve ennek magyar jegyzete Portes A. (ed.). (1995) The Economic Sociology of Immigration. New York: The Russell Sage Foundation Smelser - R. Swedberg (eds.). (1994) The Handbook of Economic Sociology. Princeton, NJ: Princeton University Press. Smelser - R. Swedberg (eds.). (2005) The Handbook of Economic Sociology. Second Edition. Princeton, NJ: Princeton University Press. Tismăneanu, V., Dobrințu, D., & Vasile, C. (Eds.). (2007). Raport final. București: Humanitas. Pp. 407-424, 442-446. Went, R. (2002). Globalizáció. Neoliberális feladatok, radikális válaszok. Budapest, Perfect Rt. Pp. 119-149 Wilkinson, R. G., & Pickett, K. (2009). The spirit level: Why more equal societies almost always do better. Illetve ennek kivonata: Spiegel, T (2011) The Spirit Level: Why Equality is Better for Everyone		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. Globalizáció és kapitalizmus. A gazdasági fellendülés és hanyatlás okai a nyugati társadalmakban a II. világháború után.	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
2. A kapitalista piacgazdaság globalizációjának társadalmi következményei: gazdasági növekedés, a társadalmi egyenlőtlenségek erősödése.	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
3. A szocialista rendszer működésének jellegzetességei Kelet-Közép Európában.	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
4. A romániai szocializmus gazdaságtörténete.	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
5. A gazdaság átalakulása a poszt szocialista Romániában – privatizáció, protokapitalizmus, „kiágyazott” neoliberalizmus.	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
6. A gazdaság helyzete Romániában a 2008-as válság után	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
7. A gazdaság etnikai vonatkozásai a rendszerváltás utáni Erdélyben	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
8. A gazdaság szociológiai szemléletmódja 8.1. A gazdaságszociológia tárgya 8.2. Az emberi viselkedés ökonómiai megközelítése 8.3. A közgazdaságtan és a gazdaságszociológia viszonya	• előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
9. A gazdaságszociológia rövid esztörténete – Gazdaságszociológiai paradigmák	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
10. Hálózatok és társadalmi tőke 11.1. A társadalmi tőke fogalmának definíciója 10.2. A társadalmi tőke elméletei 10.3. Társadalmi hálózatok: elmélet vagy módszer? 10.4. Hálózatelemzési alapfogalmak	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
11. Bizalom, kockázat, elkötelezettség 11.1. A bizalom szerepe a gazdasági folyamatokban 11.2. Társadalmi csapdák és ezek elkerülési módozatai 11.3. A bizonytalanság kulturális és institucionalista elméletei 11.4. A társadalmi csapdák játékelméleti megoldásai	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
12. A gazdaság koordinációjának intézményei: piacok, hierarchiák, hálózatok 12.1. A pénz szociológiai értelmezése: speciális pénzek 12.2. A pénz társadalomtörténete 12.3. Klasszikus és kortárs szociológiai elméletek a pénzről	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás

12.4. A pénzpiac átalakulása a poszkommunista társadalmakban		
13. Formális, informális és illegális gazdaság 13.1. az informális gazdaság főbb intézményei: a háztartás, informális gazdasági tevékenységek 13.2. illegális gazdaság 13.3. informális és illegális gazdaság Romániában	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
14. A vállalkozások szociológiája 14.1. Karakterológiai elméletek 14.2. Közgazdaságtani elméletek 14.3. A vállalkozások szocio-kulturális megközelítése 14.4. Vállalkozások a poszt-kommunista társadalmakban	• előadás, interaktív elemekkel • példákon keresztül történő szemléltetés	1 előadás
Könyvészet 1. Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2013). Miért buknak el nemzetek? A hatalom, a jólét és a szegénység eredete. Budapest: HVG Kiadói Rt. 2. Brinton M. C. – Nee V. (1998) The New Institutionalism in Sociology. New York: Routledge. 3. Carruthers B. G. – Babb B. L (2001): Markets, Meanings and Social Structure. Thousand Oaks-London-New Delhi: Pine Forge Press. 4. Carruthers B. G. – Uzzi B. (2000) Economic Sociology of the New Millenium. In Contemporary Sociology, May 2000, 486-494. 5. Guillen M. F. – Collins R. et al. (2001) : Economic Sociology at the Millenium. New York: Russel Sage Foundation 6. Holton R. J. (1992). Economy and Society. London and New York: Routledge. 7. Juhász P. (2011) A piaczgazdaság intézményei és kultúrája. Digitális tananyag. Budapest: Jelenkutató Alapítvány. 8. Kuczi T. (2011). Munkáspres. A munka kikényszerítésének története az ipari forradalomtól napjainkig. Budapest: Jelenkutató Alapítvány. 9. Kuczi T. szerk. (2011). Alkalmazott gazdaságszociológia. Digitális tananyag. Szöveggyűjtemény. Budapest: Jelenkutató Alapítvány. 10. Nagy, S. K. (2007). Szociológia közgazdászoknak. Typotex: Budapest. 11. Orbán, A., - Szántó, Z. (2005). Társadalmi tőke. Erdélyi társadalom, (2), 55-70. 12. Piketty, T. (2015). Tőke a 21. Században. Budapest: Kossuth. 13. Portes A. (1998). Social capital: Its Origins and Applications in Modern Sociology. In Annual Review of Sociology, 1998/24, 1-24. 14. Swedberg R. (2004). On the Present State of the Economy. Economic Sociology Vol. 5. No.2 15. Szántó Z. (1994). A gazdaság társadalmi beágyazottsága. Megjegyzések a gazdaságszociológia és a szocioökonómia újabb irodalmából. Szociológiai Szemle 1994/3. 16. Zelizer, V. A. (2010). Economic Lives: How Culture Shapes the Economy. Princeton University Press.		

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.
A plágiumellenes szabályok megismerése és alkalmazása.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.1 Előadás		Szekvenciális (szóbeli) értékelés a félév során:	10%

	- A megismertetett fogalmak és kategóriák rendszerezési szintjének és adekvát használatának ellenőrzése - Logikai koherencia és érvelési készség - A szakterminológia megfelelő elsajátítása - Attitudinális vonatkozások: motiváció az egyéni felkészülésben	- szabad párbeszéd - irányított párbeszéd - szóbeli rákérdezés	
		Szóbeli vizsga a félév végén	50%
		Az előadásokon való aktív részvétel	5%
10.2 Szeminárium / Labor	- A megismertetett fogalmak és kategóriák rendszerezési szintjének és adekvát használatának - Módszeres szemléletmód a gazdaság működéséhez kapcsolható problémák vizsgálatában - A szakirodalom önálló feldolgozásának a képessége - Attitudinális vonatkozások: lelkiismeretesség, motiváció az önálló tanulásban	Szemináriumi bemutató, házi feladatok elkészítése A szemináriumokon való aktív részvétel	25% 10%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Az alapvető gazdaságsszociológiai fogalmak és elméleti paradigmák ismerete és adekvát használata. Egy választható olvasmány bemutatása a szeminárium során, ezzel kapcsolatos szakmai vita irányítása. Részvétel szemináriumok 80 százalékán.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

**sociologie &
asistență socială**
Universitatea Babeș-Bolyai

B-dul 21 Dec. 1989 nr. 128
Cluj-Napoca 400604

+40-246-42.46.74
+40-264-41.99.58

secretariat.socasis@ubbcluj.ro
socasis.ubbcluj.ro

Kitöltés dátuma

2025. 04. 28.

Előadás felelőse

Dr. CSATA Zsombor

Szeminárium felelőse

Dr. CSATA Zsombor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2025. 05. 06.

Intézetigazgató

Dr. LÁSZLÓ Éva